

Erosjoner blant norske 16–18-åringer. Hyppighet, risikoindikatorer og genetisk variasjon

Dentale erosjoner er en utfordring både for pasienter og tannhelsepersonell, og tilstanden har fått økt oppmerksomhet de siste tiårene. Forskning på feltet er viktig fordi erosjoner rammer mange unge mennesker, og kunnskaper om epidemiologi og bakgrunnsfaktorer er fremdeles mangelfull. En moderne livsstil, med hyppig inntak av juice og brus, utfordrer tannhelsen. Og selv når forskjellige personer eksponeres likt for risikofaktorer, er det noen som rammes av erosjoner i alvorlig grad, mens andre ikke har tegn til det. Dette har gjort det interessant å undersøke om variasjoner i genene våre kan ha betydning for mottagelighet og utvikling av erosjoner.

Jenny Bogstad Søvik har i sin avhandling kartlagt forekomsten av dentale erosjoner blant 16–18-åringer i Norge. Hun har blant annet undersøkt om risikofaktorer som livsstil og kosthold, drikkemetoder, sosioøkonomiske forhold, opphav og kjønn kan forklare forskjeller i forekomsten. I tillegg har hun undersøkt sammenhengen mellom variasjoner i emaljedannende gener og forekomst av erosjoner.

Overordnet målsetting med doktorgradsarbeidet var å undersøke prevalens, risikoindikatorer og genetisk variasjon blant norske ungdommer med dentale erosjoner.

Avhandlingen er en tverrsnittsstudie blant 16–18-åringer og ble utført i samarbeid med Tannhelse Rogaland. Avhandlingen ble skrevet ut i fra tre

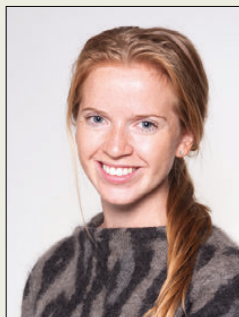

FOTO: JAN KÅRE WILHELMSEN...

Personalia

Jenny Bogstad Søvik disputerte 30. september ved Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo, med avhandlingen «Dental erosive wear among 16–18 year-old Norwegian adolescents. Prevalence, risk indicators and genetic variations». Prosjektet er utført ved avdeling for kariologi og gerodontologi under veiledning av professor Anne Bjørg Tveit og post doc. Aida Mulic. Prosjektet har blitt utført i samarbeid med Tannhelse Rogaland og The University of Pittsburgh, USA.

internasjonalt publiserte studier. Disse studiene baserte seg på kliniske undersøkelser, spørreskjema og genetiske analyser. De genetiske analysene har Søvik utført i samarbeid med The University of Pittsburgh (USA) ved «The Vieira lab».

Prevalensen av erosjoner var høy (59 %) blant de 795 individene som ble undersøkt. De fleste av lesjonene var begrenset til emalje. Gutter hadde hyppigere erosjoner (63 %) enn jenter (55 %), og også mer alvorlige. Det ble ikke identifisert noen assosiasjon mellom erosjoner og karieserfaring, sosioøkonomisk status eller opphav. Søvik og hennes medarbeidere fokuserte særlig på utvalgte syrlige drikker og matvarer, men også drikkemetoder og drikkevaner. Hyppig inntak av sure godterier og syrlige drikker var assosiert med høy prevalens av erosjoner. Et dose-respons-

forhold ble identifisert mellom det totale daglige inntaket av syrlige drikker og erosjoner. Det ble ikke identifisert noen direkte sammenheng mellom erosjoner og drikkemetoder og -vaner. Resultater fra de genetiske analysene viste at variasjoner i enkelte nukleotider i DNA (single nucleotide polymorphisms, SNPs), i de emaljedannende genene Enamelin og Amelogenin, var assosiert med dentale erosjoner.

I Søviks avhandling har hun, sammen med sine medarbeidere, bekreftet at dentale erosjoner er en vanlig tilstand blant unge mennesker i dag og at kostholds faktorer utgjør en stor risiko for utvikling av slike skader på tennene. Hun er også den første til å avdekke en sammenheng mellom dentale erosjoner og genetiske variasjoner, et funn som er svært aktuelt å følge opp i videre forskning på feltet.